ARWR NEU ELYN?

CARDIFF
CAERDYDD

All Saints
Educational Trust

TREES
FOR CITIES

ARWR NEU ELYN?

Trosolwg i'w ddarllen allan: Nod y gêm yw dysgu am anifeiliaid cyffredin 'dyn ni'n gweld yn yr ardd a phenderfynu ydyn nhw'n dda (arwr) neu'n ddrwg (gelyn) i'r ardd.

Eich gwaith chi yw dweud wrtha fi beth yw enw pob anifail. Yna penderfynwch ydy'r anifail yn arwr neu'n elyn!

CYFARWYDDIADAU:

1. Dewiswch lun o anifail.
2. Mae'r plant yn dyfalu beth yw'r anifail.
3. Yna mae'r grŵp yn penderfynu a yw'r anifail yn Arwr neu'n Elyn yn eich Gardd Llawn Bwyd.
4. Yna trafodwch pam ei fod yn Arwr neu Elyn.

BROGA

ARWR

PAM?

Dw i'n bwyta plâu cyffredin yr ardd fel malwod a gwlithod

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Gwnewch le oer, tywyll a gwlyb i fi
- Adeiladwch bwll neu adael twba mawr o ddŵr allan, ond gwnewch yn siŵr eich bod chi'n creu ysgol neu'n rhoi cerrig i mi ddringo mewn ac allan!

LLYSLAU

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta'r sudd yn nail a choesynnau eich cnydau a dw i'n gallu adeiladu cymuned gyfan o ffrindiau a fydd yn yfed yr holl sudd o'r planhigion!

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Gallwch chi annog anifeiliaid sy'n fy mwyta i, fel buwch goch gota a chorynnod.
- Dw i ddim yn hoffi garlleg na basil, felly gallwch chi wneud cymysgedd o ddŵr a basil neu arlleg a'i chwistrellu drosof fi!

CACYNEN

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta paill a neithdar, felly dw i'n dda iawn am beillio'ch planhigion chi

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Plannwch flodau dw i'n hoffi eu bwyta – fel clychau'r gog, pabi a lafant
- Os gwnewch chi gartref i fi allan o ddarnau o ffyn bambŵ bydda i'n dod i fyw yn eich gardd

LINDYSYN

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta dail a dw i'n gallu bwyta lot, felly bydda i'n mynd drwy lawer o ddail yn gyflym iawn

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Gallwch chi annog anifeiliaid sy'n fy mwyta i fel adar, brogaod a chwilod.
- Gallwch chi greu rhwystr gyda gwlân garddio o gwmpas eich planhigion i fy stopio i rhag eu cyrraedd nhw.
- Gallwch chi fy nghasglu i a fy symud i rywle arall yn bell oddi wrth eich planhigion llysiau.

MWYDYN

ARWR

PAM?

Dw i'n wych am wneud y pridd yn iach a'i lenwi gyda maethynnau i helpu'ch planhigion i dyfu

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI FY ANNOG I'CH HELPU CHI?

- Bydda i'n byw yn eich tŷ mwydod a gallwch chi roi sbarion bwyd i mi eu bwyta. Bydda i'n gwneud 'te mwydod' hyfryd (pi-pi mwydod!) y gallwch chi ei ddefnyddio fel gwrtaith

CHWILEN Y LLAWR

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta'r plâu sy'n byw yn eich pridd ac sy'n bwyta'ch llysiau – fel gwlithod, lindys a llyslau

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Plannwch rywfaint o wair hir a pheidiwch cael eich temtio i'w dorri. Dw i'n hoffi cuddio yn y gwair tan y nos, pan dw i'n mynd i hela, felly gofalwch beidio sefyll arnaf fi yn ystod y dydd!

DRAENOG

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta malwod a gwlithod felly dw i'n eu stopio nhw rhag bwyta'ch planhigion chi

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Gwnewch le i fi gysgodi o hen ddarnau o bren a dail.
- Dw i'n cysgu yn y gaeaf, felly gwnewch yn siŵr fod hwn yn lle tawel lle gallaf i guddio a chysgu'n dda
- Gadewch ddŵr allan i fi dros nos mewn soser fel bod rhywbeth i fi yfed

PRYF HOFRAN

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta paill a neithdar, felly dw i'n wych am beillio'ch planhigion chi.

Bydd fy larfâu i hefyd yn bwyta plâu fel llyslau, felly maen nhw'n wych am warchod eich planhigion chi

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Plannwch flodau dw i'n mwynhau eu bwyta – dw i'n hoffi llygad y dydd a blodau bach arall oherwydd tafod fach sydd gen i!
- Dw i'n hoffi dodwy fy wyau mewn compost, felly gwnewch yn siŵr eich bod chi'n llenwi'ch biniau compost!

BUWCH GOCH GOTA

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta plâu fel llyslau a gwiddon – fel mae fy larfâu i hefyd – felly bydda i'n gwarchod eich cnydau chi

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Dw i'n bwyta llawer o baill, felly dw i'n hoffi blodau – dw i'n hoffi ffenigl, marigold a geranium/mynawyd yn arbennig
- Os gwnewch chi gartref i fi allan o ddarnau o ffyn bambŵ bydda i'n dod i fyw yn eich gardd.

LLYGODEN

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta hadau a ffrwythau. Felly pan fyddwch chi'n hau eich hadau, efallai bydda i'n eu dwyn nhw dros nos.

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Gallwch chi warchod eich ffrwythau a'ch hadau drwy greu rhwystrau gyda netin ar gyfer llwyni ffrwythau, neu warchod eich hadau yn y tŷ gwydr neu dan orchuddion.

GWLITHEN

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta planhigion a'u dail. Dw i'n gallu bwyta llawer iawn iawn ar unwaith, felly efallai gwelwch chi bod eich planhigion newydd wedi cael eu sglaffio erbyn y bore!

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Gallwch chi geisio denu anifeiliaid sy'n fy mwyta i, fel adar, brogaod a chwilod.
- Mae rhai planhigion dw i ddim yn eu hoffi, fel mint, felly os tyfwch chi rwystr o fint o gwmpas eich planhigion llysiau bydda i'n cadw draw.

MALWODEN

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta planhigion gyda llawer o ddail, a gallaf i sglaffio llond fy mol o salad a letys. Dw i wrth fy modd gyda phlanhigion bach (rhai sydd newydd egino) oherwydd mae'r rhain yn felys iawn ac yn llawn sudd

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Gallwch chi geisio denu anifeiliaid sy'n fy mwyta i, fel adar a brogaod.
- Dw i ddim yn hoffi mynd dros bethau garw, felly os rhowch chi blisgyn wy neu raean garw o gwmpas eich planhigion wna i ddim llithro drosto.

CORRYN

ARWR

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta pryfed a phlâu fel llyslau a fyddai fel arall yn bwyta'ch planhigion chi.

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Gadewch rywfaint o doriadau gwair neu ddail marw i fi fyw ynddyn nhw a chuddio oddi tanyn nhw.

CADNO

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi gwneud fy musnes mewn gerddi er mwyn marcio fy nhiriogaeth gyda fy arogl. Dw i hefyd weithiau'n palu tyllau yn y pridd i chwilio am larfâu pryfed i'w bwyta.

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Does dim llawer y gallwch chi ei wneud i gadw cadnoid draw, ond dylai helpu i wneud yn siŵr bod drysau eich sied a'ch tŷ gwydr ar gau a bod yna ddim pentyrrau o sbwriel gerllaw (i chwilio am fwyd neu adeiladu ffau).
- Ceisiwch greu strwythur i warchod eich cnydau.
- Gallai garlleg wedi'i falu weithio hefyd i'w cadw draw.

GWIWER

GELYN

PAM?

Dw i'n hoffi bwyta unrhyw beth y galla i gael fy mhawennau arno yn yr ardd, yn enwedig eich ffrwythau blasus chi!

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Mae gwiwerod yn greaduriaid bach clyfar ac mae'n anodd eu cadw nhw draw, ond ceisiwch adeiladu strwythur a fydd yn eu cadw oddi ar eich cnydau.
- Dydyn nhw ddim yn hoffi bwyd sbeislyd felly gallech chi drio rhoi rhywfaint o tsilis neu bupur Cayenne o amgylch eich gwelyau llysiau.

CATH

GELYN

PAM?

Dw i'n defnyddio'ch gwelyau llysiau fel tŷ bach.

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Mae cathod yn hoffi gwneud eu busnes mewn pridd agored, felly llenwch eich gwelyau llysiau gyda phlanhigion a gorchuddiwch unrhyw fannau agored gyda thomwellt.

PILI PALA

ARWR

PAM?

Dw i'n hedfan o blanhigyn i blanhigyn yn lledaenu paill fel bod blodau, ffrwythau a llysiau'n gallu tyfu.

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Plannwch flodau sy'n garedig i beillwyr a pheidiwch defnyddio unrhyw gemegion niweidiol
- Mae pili palas yn hoffi llefydd gwyllt, felly gadewch i rai darnau o'ch gardd i ordyfu.

ADAR

ARWR

A

GELYN

PAM?

Dw i'n bwyta plâu cyffredin yr ardd fel malwod a gwlithod

PAM?

Dw i hefyd yn hoffi bwyta rhai o'ch cnydau chi fel bresych, brocoli a ffrwythau meddal

CWESTIWN DILYNOL (CYFNOD ALLWEDDOL 2)

SUT GALLWCH CHI DDENU MWY OHONOF FI?

- Rhowch fwyd adar a dŵr allan i fi, yn enwedig ym misoedd oer y gaeaf

SUT GALLWCH CHI SICRHAU FY MOD I'N CADW DRAW?

- Rhowch netin dros eich cnydau i fy stopio i rhag mynd atyn nhw